

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Tost/10/2018
Identifikačné číslo spisu: 9517100126
Dátum vydania rozhodnutia: 14. marca 2018
Meno a priezvisko: JUDr. Štefan Michálik
Funkcia:
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:9517100126.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Štefana Michálika a sudcov JUDr. Viliama Dohňanského a JUDr. Daniela Hudáka na neverejnom zasadnutí konanom 14. marca 2018 v Bratislave, v trestnej veci obvineného T. Y. pre pokračovací obzvlášť závažný zločin falšovania, pozmeňovania a neoprávnenej výroby peňazí a cenných papierov podľa § 270 ods. 1, ods. 4 písm. b) Tr. zák. formou spolupáchateľstva podľa § 20 ods. 1 v štádiu prípravy podľa § 13 ods. 1 Tr. zák., o sťažnosti obvineného proti uzneseniu sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica z 20. februára 2018, č. k. 3Tp/13/2017-171, takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. sťažnosť obvineného T. Y. sa z a m i e t a .

O d ô v o d n e n i e

Sudca pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica uznesením, sp. zn. 3Tp/13/2017, zo dňa 20. februára 2018 rozhodol, že podľa § 80 ods. 1 písm. a) Tr. por. návrh dôveryhodných osôb starostu obce N. Q. V. a manželky obvineného Y. Y. na prevzatie záruky za ďalšie správanie obvineného T. Y. zamietol a rovnako tak podľa § 80 ods. 1 písm. c) Tr. por. dohľad probačného a mediačného úradníka nad obvineným T. Y. neuložil. Proti tomuto uzneseniu podal odsúdený prostredníctvom svojho právneho zástupcu sťažnosť, ktorú odôvodnil tým, že je vo väzbe od 8.6.2017, lehota väzby mu bola predĺžená z dôvodu nemožnosti ukončenia veci v zákonnej lehote pre obťažnosť konania. Má za to, že pominuli dôvody predĺženia väzby obvineného, keďže potrebné procesné úkony už boli vykonané (výsluch M. G., ktorý sa opakovane nedostavil na výsluch a výsluch obvineného z 9.2.2018). V súvislosti s odôvodnením neexistencie väzobného dôvodu v zmysle § 71 ods. 1 písm. a) Tr. por. obvinený uviedol, že spolupracuje s orgánmi činnými v trestnom konaní ako aj súdom, je presvedčený o svojej nevine a je v jeho záujme ju preukázať. Z uvedeného dôvodu nemá v úmysle sťažovať postup orgánov činných v trestnom konaní ukryvaním sa, marením vyšetrovania alebo útekom. Poznamenal, že prokurátorka Úradu špeciálnej prokuratúry GP SR súhlasila s návrhom dôveryhodných osôb na prevzatie záruky za ďalšie správanie obvineného a tiež návrhom na uloženie dohľadu probačného a mediačného úradníka nad obvineným. Obvinený ďalej poukázal na nález Ústavného súdu SR z 5. júna 2013, sp. zn. II. ÚS 67/2013-41, v ktorom sa uvádza, že súd alebo sudca pre prípravné konanie rozhodujúci o väzbe je oprávnený (a vzhľadom na preferenciu osobnej slobody vyplývajúcu z čl. 5 ods. 1 Dohovoru aj povinný) skúmať, či účel väzby nemožno rovnako dobre dosiahnuť ponechaním alebo prepustením obvineného na slobodu za

súčasného dozoru probačného a mediačného úradníka, a to aj v prípade, že takýto návrh nebol výslovne uplatnený. Obvinený v podanej sťažnosti zdôraznil, že jeho stíhanie na slobode by na rozdiel od osôb obvinených zo závažných násilných trestných činov nepredstavovalo hrozbu pre spoločnosť, keďže nebol súdne trestaný a pred obvinením viedol riadny život. Vo vzťahu k väzobnému dôvodu uvedenému v § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por. uviedol, že trestný čin, z ktorého je obvinený, nie je možné dokončiť, keďže všetky prostriedky, ktorými mal byť údajne tento čin spáchaný, boli orgánmi činnými v trestnom konaní zaistené pre účely vyšetrovania. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti žiadal, aby súd obvineného v zmysle § 79 ods. 2, ods. 3 Tr. por. prepustil z väzby a určil dôveryhodné osoby na prevzatie záruky za ďalšie správanie obvineného - starostu obce N. Q. V. a manželku obvineného Y. Y. a zároveň uložil dohľad probačného a mediačného úradníka nad obvineným. Prokurátor sa k podanej sťažnosti obvineného nevyjadril. Najvyšší súd ako súd nadriadený (§ 190 ods. 2 písm. b) Tr. por.) po preskúmaní veci zistil, že sťažnosť odsúdeného je prípustná, bola podaná oprávnenou osobou, v zákonom stanovenej lehote a na zákonom určenom mieste (§ 187 ods. 1, § 186 ods. 1, § 558 ods. 3 Tr. por.). Na jej podklade v zmysle § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť výrokov napadnutého uznesenia a konanie, ktoré mu predchádzalo a zistil, že nie je dôvodná. Najvyšší súd Slovenskej republiky z obsahu spisového materiálu zistil, že obvinený T. Y. je v preskúmvanej veci trestne stíhaný na základe uznesenia vyšetrovateľa expozitúry Západ - Nitra, národnej jednotky finančnej polície, národnej kriminálnej agentúry Prezídia Policajného zboru (ďalej len „vyšetrovateľ“) z 09. júna 2017, ČVS: PPZ-369/NKA-FP-ZA-2017, ktorý vzniesol voči nemu obvinenie pre pokračovací obzvlášť závažný zločin falšovania, pozmeňovania a neoprávnenej výroby peňazí a cenných papierov podľa § 270 ods. 1, ods. 4 písm. b) Tr. zák., spáchaný formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák., na skutkovom základe v ňom uvedenom. Obvinený bol vzatý do väzby uznesením sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica z 11. júna 2017, sp. zn. 3Tp/13/2017, z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. a), písm. b), písm. c) Tr. por. Súd stanovil lehotu plynutia začiatku väzby dňom 8. júna 2017 o 6.01 hod. s tým, že väzba sa bude vykonávať v Ústave na výkon väzby Banská Bystrica. Prvostupňový súd písomný sľub obvineného neprijal a podľa § 80 ods. 1 písm. c) Tr. por. neuložil nad obvineným dohľad probačného a mediačného úradníka. Proti uzneseniu sudcu pre prípravné konanie podal riadne a včas sťažnosť obvinený, o ktorej rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 22. júna 2017, sp. zn. 6 Tost/20/2017, tak, že podľa § 194 ods. 1 písm. a) Tr. por. zrušil uznesenie Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica z 11. júna 2017, sp. zn. 3Tp/13/2017, a podľa § 71 ods. 1 písm. a) a písm. c) Tr. por. obvineného zobral do väzby s tým, že lehota väzby začala plynúť od 08. júna 2017 o 06:01 hod. Zároveň rozhodol o tom, že podľa § 80 ods. 1 písm. b) Tr. por. neprijal písomný sľub obvineného a podľa § 80 ods. 1 písm. c) Tr. por. nenahradil väzbu obvineného dohľadom probačného a mediačného úradníka. Dňa 10. augusta 2017 podal obvinený žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu, o ktorej rozhodol Špecializovaný trestný súd, pracovisko Banská Bystrica, uznesením z 30. augusta 2017, sp. zn. 3Tp/13/2017, v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 12. septembra 2017 tak, že žiadosť obvineného o prepustenie z väzby na slobodu zamietol a podľa § 80 ods. 1 písm. b) Tr. por. písomný sľub obvineného a ponuku peňažnej záruky za obvineného neprijal a podľa § 80 ods. 1 písm. c) Tr. por. dohľad probačného a mediačného úradníka nad obvineným neuložil. Dňa 8. novembra 2017 podal obvinený žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu, o ktorej rozhodol Špecializovaný trestný súd, pracovisko Banská Bystrica, uznesením z 8. novembra 2017, sp. zn. 3Tp/13/2017, tak, že žiadosť obvineného o prepustenie z väzby na slobodu zamietol a podľa § 80 ods. 1 písm. b) Tr. por. písomný sľub obvineného a ponuku peňažnej záruky za obvineného neprijal a podľa § 80 ods. 1 písm. c) Tr. por. dohľad probačného a mediačného úradníka nad obvineným neuložil. Sudca pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica uznesením zo 14. decembra 2017, sp. zn. 3Tp/13/2017, v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20. decembra 2017, sp. zn. 5 Tost/45/2017, rozhodol podľa § 76 ods. 3 Tr. por. o predĺžení lehoty trvania väzby obvineného do 30. apríla 2018 s tým, že naďalej trvajú dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a), písm. c) Tr. por. Zároveň podľa § 80 ods. 1 písm. a) Tr. por. ponuku dôveryhodnej osoby - starostu obce N. Q. V. a manželky obvineného Y. Y. na prevzatie záruky za správanie obvineného neprijal a rovnako tak podľa § 80 ods. 1 písm. c) Tr. por. väzbu obvineného dohľadom probačného a mediačného úradníka nenahradil. Podľa § 80 ods. 1 Tr. por. ak je daný dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) alebo písm. c), môže súd a v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie ponechať obvineného na slobode alebo prepustiť ho na slobodu, ak a) záujmové združenie

občanov alebo dôveryhodná osoba ponúkne prevzatie záruky za ďalšie správanie obvineného a za to, že obvinený sa na vyzvanie dostaví k policajtovi, prokurátorovi alebo na súd a že vždy vopred oznámi policajtovi, prokurátorovi alebo súdu vzdialenie sa z miesta pobytu, a súd alebo v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie považuje záruku vzhľadom na osobu obvineného a na povahu prejednávaneho prípadu za dostatočnú a prijme ju, b) obvinený dá písomný sľub, že povedie riadny život, najmä že sa nedopustí trestnej činnosti a že splní povinnosti a dodrží obmedzenia, ktoré sa mu uložia, a súd alebo v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie považuje sľub vzhľadom na osobu obvineného a na povahu prejednávaneho prípadu za dostatočnú a prijme ho, alebo c) s ohľadom na osobu obvineného a povahu prejednávaneho prípadu možno účel väzby dosiahnuť dohľadom probačného a mediačného úradníka nad obvineným alebo odovzdaním dohľadu nad obvineným do iného členského štátu Európskej únie podľa osobitného predpisu. Podľa § 80 ods. 2 Tr. por. súd a v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie oboznámi toho, kto ponúka prevzatie záruky podľa odseku 1 písm. a) a splňa podmienky na jej prijatie, s podstatou obvinenia a so skutočnosťami, ktoré odôvodňujú väzbu; obvineného oboznámi s obsahom záruky. Súčasne môže obvinenému súd a v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie uložiť splnenie primeraných povinností a dodržanie obmedzení. Ak je obvinený stíhaný pre obzvlášť závažný zločin, je daný dôvod väzby podľa § 71 ods. 3 písm. a) až c) alebo e), alebo obvinený bol vzatý do väzby podľa odseku 3 alebo podľa § 81 ods. 4, možno záruku alebo sľub prijať alebo uložiť dohľad, len ak to odôvodňujú výnimočné okolnosti prípadu. Ak je obvinený stíhaný pre trestné činy terorizmu, možno záruku alebo sľub prijať alebo uložiť dohľad, len ak to odôvodňujú výnimočné okolnosti prípadu. Obvinenému sa vždy uloží povinnosť oznámiť policajtovi, prokurátorovi alebo súdu, ktorý vedie konanie, každú zmenu miesta pobytu. Keďže obvinený je trestne stíhaný pre obzvlášť závažný zločin falšovania, pozmeňovania a neoprávnenej výroby peňazí a cenných papierov, pričom je zároveň splnený aj dôvod väzby podľa 71 ods. 1 písm. a) a písm. c) Tr. por., môže súd v tomto prípade nahradiť väzbu prevzatím záruky dôveryhodných osôb za ďalšie správanie obvineného, prijatím písomného sľubu, dohľadom probačného a mediačného úradníka, prípadne aj za využitia tzv. elektronických náramkov, či uložiť primerané povinnosti a obmedzenia, ale len vtedy, ak to odôvodňujú výnimočné okolnosti. Najvyšší súd poznamenáva, že prepustenie obvineného z väzby alebo jeho ponechanie na slobode nahradením väzby prostriedkom prípustným podľa vnútroštátneho práva, ktorý je miernejší ako obmedzenie osobnej slobody podľa § 80 a § 82 Tr. por. a ktorý je zároveň spôsobilý zabezpečiť účel väzby, je možnosťou, ale nie právom obvinenej osoby, ktorej sloboda je, alebo má byť obmedzená. Pri rozhodovaní musí súd zvažovať, či nahradenie väzby preváži nad dôvodnou obavou vyjadrenou v ustanoveniach § 71 ods. 1 písm. a) až písm. c) Tr. por. Výnimočné okolnosti prípadu sa posudzujú z hľadiska pomerov páchatel'a a určitých okolností prípadu. Pomeri páchatel'a treba rozumieť okolnosti týkajúce sa osoby páchatel'a, jeho osobných a rodinných pomerov, ktoré nesúvisia so spáchaním trestného činu a existujú v čase rozhodnutia. Pri posudzovaní osoby páchatel'a sa vyhodnocujú rodinné a osobné pomery, ktoré existujú v čase rozhodovania o väzbe (napr. zdravotný stav jeho rodiny, ktorá je na neho odkázaná, starostlivosť o početnú rodinu a pod.). Za pomery páchatel'a možno tiež považovať viac významných skutočností, ktoré možno subsumovať do kategórie tzv. poľahčujúcich okolností pri nedostatku tzv. priťažujúcich okolností. Okolnosťami prípadu sú všetky skutočnosti, ktoré majú vplyv na posúdenie povahy, charakteru a závažnosti trestného činu. Za dôležitú okolnosťou pri posudzovaní tohto znaku ustálila konštantná judikatúra napríklad to, že páchatel' sa dopustil obzvlášť závažného trestného činu v afekte úzkosti a strachu vyvolaného dlhodobou partnerskou disharmóniou a chronickou konfliktnou situáciou, ktorá v podstate znížila jeho schopnosť ovládať svoje konanie (viď Rt 111/1999). V danom prípade Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil také okolnosti, ktoré by mohli byť považované za výnimočné v zmysle ustanovení § 80 ods. 2 tretia veta Trestného poriadku, a preto považuje rozhodnutie špecializovaného trestného súdu za správne. Pokiaľ obvinený v sťažnosti namietal, že jeho stíhanie na slobode by na rozdiel od osôb obvinených zo závažných násilných trestných činov nepredstavovalo hrozbu pre spoločnosť, nakoľko je trestne stíhaný pre ekonomickú trestnú činnosť, tak uvedená argumentácia obvineného neobstojí vzhľadom na závažnosť a rozsah protiprávnej činnosti, pre ktorú je stíhaný. Zároveň najvyšší súd dodáva, že obvinený T. Y. nedáva dostatočnú záruku, že nahradenie väzby by mohlo splniť účel, keďže zo spisového materiálu vyplýva, že obvinený vyvíjal aktivity smerujúce k výmene falošných bankoviek (japonských jenov) v zahraničí, v ktorých mal zámer pokračovať (viď prepis

hovorov obvineného T. Y.). Na základe vyššie uvedených skutočností najvyšší súd rozhodol tak, ako je to uvedené vo výroku tohto uznesenia.

Poučenie :

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.